

Kandrat Krapiwa

Fabeln (belarussisch)

Дыпламаваны баран

Ў адным сяле (не важна — дзе)
Хадзіў Баран у чарадзе.
Разумных бараноў наогул жа няма, —
А гэты дык дурней дурнога —
Не пазнае сваіх варот:
Відаць, што галава слабая.
А лоб дык вась наадварот —
Такога не страчаў ніколі лба я:
Калі няма разумніка другога,
Пабіцца каб удвух,
Дык ён разгоніцца ды ў сцену — бух!
У іншага дык выскачыў бы й дух,
А ён — нічога.
І вась за дурасць гэту
Яго вучоным раз празвалі нейк насмех,
А каб двара не перабег,
На шыю прывязалі мету.
— Вось, — кажуць, — і дыплом табе.
Што гэта за «дыплом», Баран — ні «мя», ні «бэ»,
Аднак жа перад Кошкаю пачаў ён ганарыцца:
— А што ж ты думала, сястрыца!
Хіба мне пахваліцца няма чым?
Дыплом я заслужыў, здаецца ж, галавою,
І не раўнуйся ты са мною.
— Аб гэтым лепей памаўчы,—
Сказала яму Кошка.—
Каб ты быў разумнейшы трошка
Ды розумам раскінуць мог авечым,
То ўбачыў бы, што ганарыцца нечым,
Бо заслужыў ты свой дыплом
Не галавой, а лбом.

Другі баран — ні «бэ», ні «мя»,
А любіць гучнае імя.

Ганарысты парсюк

Бывае, праўда вочы коле...
Раз гнаў пастух свіней у поле.
Адзін вялізарны Парсюк,
Які абегаву вёску ўсю,
За раніцу абшнырыў завуголле,
Цяпер такі меў выгляд важны,
Што носа не дастаць і сажнем —
Вышэй за ўсіх ён сам сябе лічыў,
А што ў самога на лычы,
Не бачыў гэтага, аднак.
І вось адзін тут Падсвінак,
Які заўважыў бруд раней,
І кажа: — Дзядзечка, твой лыч у брудзе!
Нязграбна гэта й між свіней,
А што ж, калі заўважаць людзі?
Парсюк наставіў хіб, Парсюк раз'юшан:
— Цераз цябе я чырванец прымушан!
Такое мне сказаць асмеляцца нямногія,
Дык гэта ж — дэмагогія! —
Парсюк наш лаецца — не дараваць клянецца:
— І месца мокрага, — крычыць, — не застанецца!
Ты мой свінячы гонар закрануў! —
І так ён Падсвінака грызянуў,
Што той за сажняў пяць адскочыў.

Парсюк не надта быў ахвочы
Глядзецца праўдзе ў вочы.

Махальнік Іваноў

Таму ўжо будзе, мусіць, з год,
Вучэбную стрэльбу праходзіла пяхота.
Дык вось страляў аднойчы ўзвод
Ці, можа, нават рота.
А тут раптоўна Шэф вярхом аднекуль — шасць:
Цікава паглядзець, а як страляе часць?

Ці вока вернае, ці цвёрдая рука
Ў чырвонага стралка?
Зайгралі «пападзі»,
Гарыць чырвоны флаг.
Стралкі — на лінію. Ляглі ўсе па упорах.
Вось выстраліў адзін,
Вось разам — пах-пах-пах!
І лезе ў нос, і дражніць востры пах
(Калісьці Шэф таксама нюхаў порах).
Вось скончылі. Адбой.
Начальнікі здаволены стральбой:
Той тры папаў, той пяць.
Ахвота тут і Шэфу пастраляць.
Ён пяць патронаў у кішэнь,
Нагледзеў лепшую мішэнь,
Прылёгшы на упор,
І стрэльбу да пляча прыпёр.
Зажмурыў вока — бах! Пад носам землю ўзрыла.
Другі раз. Гэта ўбок завыла.
Яшчэ за імі тры, — Усе «за малаком».
— Ах, чорт вас пабяры! —
Злуецца Шэф цішком. —
Хоць бы адну папаў, а то скандал страшэнны!
Але махальнікі падходзяць да мішэні,
Давай яму махаць (У іх быў добры нюх):
Дзве, тры, чатыры, пяць! У самы, значыць, круг.
Шэф хоча вынікі другім праверыць разам, —
Махальнікаў назначыў зноў жа тых
І ўзяў патронаў... халастых.
Дык што ж вы думалі? — ніводнай не прамазаў.
Як далажыў махальнік Іваноў:
«У цэнтру самую ўсе пяць загналі зноў».
І дзіва дзіўнае было там цэлай часці,
Што можна з халастых ды «ўсе пяць куль» папасці.
А ваенком дык Іванова нават пахваліў:
— Ты, — кажа, — Іваноў, сапраўдны падхалім.

У падхалімаў так вядзецца век-вяком!
Ці б'е начальства ў цэль, ці шле «за малаком»,

Ды знойдуцца заўсёды Івановы,
Што памахаць яму гатовы.

Асёл Ісуса Хрыста

Калі ўязджаў Ісус Хрыстос
У Іерусалім
Асёл яго на спіне вёз,
Натоўп ішоў за ім.
Крычаў 'асанна' у хвалу
Збавіцелю свайму,
І ў галаву прыйшло Аслу,
Што гэта ўсё — яму.
'І шлях, усыпаны лісцём, —
Ён думаў, — гэта мне',
Ступаў, здаволены жыццём,
Па мяккім дыване.
Пакуль на ім Ісус Хрыстос
Па свеце вандраваў,
Заўсёды быў Аслу авёс
І свежая трава.
Калі ж айцец сваё дзіця
Ўзяў 'на небеса',
Не стала больш Аслу жыцця—
Ні славы, ні аўса.
Ў пашане быў і на віду,
А вось вам эпілог:
Асёл вазіў цяпер ваду,
Жаваў чартапалох.
І сумна ён махаў хвостом,
І думаў сумна ў такт:
'Калі я працаваў з Хрыстом,
Усё было не так.

Аршын

Зайшоў я ў краму раз набраць на палітон.
Вядома, Крамнік: — Будзьце так ласкавы!
Вось вам сукно, вось вам бастон.
Тавар не вельмі што цікавы,
А Крамнік хваліць: — Добрае наўздзіў!

Пасля й цану ж загарадзіў!
Я сак, я й і так, ды мусіў заплаціць нарэшце:
Другога выхаду няма,— Не за гарамі ўжо зіма.
— Ну, мерайце, — кажу, — ды рэжце!

Куляецца аршын, маланкай ходзяць рукі —
Так спрытна шэльма мерае.
— Ах! добрае сукно! Мо возьмеце й на брукі?
Але яму не надта веру я,—
Бяру аршын і правяраю сам.
Дык што ж вы думалі? Ну й жулікі! Ну й чэрці!
Недахапіла ў мяне там
Ні больш, ні менш — тры чвэрці.

А Крамнік божыцца, клянецца:
— Няхай язык адсохне, — прысягае.
І жонка, і дачка, і цешча памагае,
Аж кулакамі б'юць у грудзі,
Даводзячы, што гэта мне здаецца
І што няма вярней, як іх аршын.
Аднак я доўга не марудзіў
І спрэчку зразу давяршыў,
Сказаўшы Крамніку: — З табой я цалкам згодзен:
Няма вярнейшага аршына,
Ды толькі ў тым бяды прычына,
Што сам ты — злодзей.
«Аршын» марксісцкі ёсць, і ён зусім нядрэнны,
Калі ўладае ім разумны ды сумленны;
Калі ж пачне хто іншы мераць,
Дазвольце мне тады не верыць.

Kandrat Krapiwa

Fabeln (belarussisch), Teil II – vollständig

Варона-мітынгоўшчыца

Крылатыя насельнікі старонкі нейкай
Цярпелі доўга здзекі.
Там панаваў страшэнны ўціск,
Там часта чуцен быў жалобны піск
Бязвіннае ахвяры.
І вось паўстаў крылаты пралетарый,—
І бура ўміг з зямлі змяла
Цара драпежніка арла.
Уціхла бура, кончана змаганне,
І вольных дзён настала ранне.
Увесь птушыны род там без разбору нацый
За творчай працай:
Хто гнёзды ўе, хто ловіць мошак —
Сваіх пісклівых корміць крошак,
Другі вартуе ў садзе дрэў —
Бароніць іх ад чарвякоў,
І працу ўсіх працаўнікоў
Бадзёрыць гучны спеў.
Адной вароне праца не пад густ.
І вось, усеўшыся на куст,
Ад рэшты грамадзян паводдаль,
— Ура! — крычыць яна. — Ура!
Няхай жыве свабода!
Між тым, абедаць бы пара,
Бо есці хочацца Вароне.
— Ужо й не рана, здэцца, сёння,
Ці зараз пададуць абед? —
Спытала ў Ластаўкі яна.
— Ніхто, сястрыца, не падасць табе,—
Вароне адказала тая,—
Бо кожны з нас абед у працы здабывае,

І не працуеш толькі ты адна.
— Ну, це брашы, а я ж вось мітынгую.
— Дык і знайдзі варону ты другую,
Якая б тут табе паслугавала,
А ў нас няма паслугачоў.
Бывай здарова! — Ластаўка сказала.—
Дарэмна траціць час я не хачу.
І давлялося той адной
Дзяўбці смярдзючы конскі гной.

Дык вось, чытач, ты сам здароў
Павінен добра тое ведаць,
Што, каб прымусіць працаваць такіх «варон»,
Не трэба ім даваць абедаць.

1925

Далікатныя парсяты

Няхай не слухае, каму не міла,
А я тут расказаць хачу,
Што ад людзей нядаўна чуў:
Як Цётка парсят карміла.
Не ведаю — у будні дзень ці ў свята,
Пусціла ў сенцы Цётка Парсяты,
Ім замяшала есці
Ды на хвілінку выйшла дзесьці.
Вярнулася яна і стала ля парога спужана:
Памыяў на падлозс лужына,
І цеста ўсё парыта,
І бруд кругом каля карыта.
Тут, раззлаваўшыся без меры,
Кабета адчыніла дзверы
Ды аблавухіх панічоў
Давай шалёстаць скарачом.
Калі ж наробяць яны піску!
Ну — рэжуць іх, ныйначай.
На піск на той здалёк і зблізку
Набегла шмат радні свінячай,
І парсячы піск не чуцен у свінячым гудзе:
Наставіўшы хібы і папусціўшы пену,

На дзверы лезуць і на сцену.
Іх ледзьве адагналі людзі.

Дык вось, браткі,
Калі такія свінюкі
(А свінюкоў нямала ёсць па свеце)
Ды завядуцца ў сельсавете
Ці ў кааператыве ў вас,—
Ганіце вон, на мой адказ.

1926

Дзед і Баба

Ехаў Дзедка на кірмаш,
З ім на возе — Баба.
Конік з выгляду — дарма,
Ды цягнуў ён слаба:

Меў не болей двух гадоў,
Як суседзі кажуць.
Баба ж тая — сем пудоў,
Сама меней, важыць.

Пад узгорак або ў гразь —
Конь насілу возьме.
Стала Баба памагаць...
Седзячы на возе.

Што ж, каню другі гадоў.
Дык яна — за білы
Ды нагамі ў перадоў
Пхне, як мае сілы.

— Кінь, дурная, бо зганю! —
Дзед тут Бабе кажа.—
Ты паможаш так каню,
Як хваробе кашаль.

— Ах ты, ёлупень стары! —
Баба Дзеда лае.—

Стой жа тут, хоць ты згары!
Мне бяда малая.

Потым — гоп яна з калёс,
Села ля дарогі,
А каня як чорт панёс,—
Дзе ўзяліся й ногі!

Ва ўстановах часам ёсць
Вось такія ж «бабы»:
Здэцца, й робяць яны штось,
Але справы — слабы.

Ды такая не ўцячэ!
Скажам ёй нарэшце:
— Мо без вас было б лягчэй?
Паспрабуйце злезці!

1925

Дэкрэт

— Здароў, Максім!
Забыўся, брат, на нас зусім.
Расказвай, што чуваць.
— Браточак, не магу!
— Ты мо сюды адпачываць?
— Ды не, бягу!
Я жду бяды з усіх бакоў.
— А што з табою? Можа, не сакрэт?
— Ды ў цэнтры (чуў мо?) выдалі декрэт —
На мяса здаць усіх быкоў,
Якім мінула дзесяць год.
Пастой... Прысядзь ды вытры пот...
Дык ты ж чаго падмазаў пяты?
— А мне ўжо бачыш, дваццаць пяты,
Дык страх такі напаў, не ведаю, дзе дзецца.
— Не разумею я... То ты ж не бык, здаецца,
І не ўцякаць табе я моцна буду раіць.
— Яно то так, але ж — гады...
Каб не нажыць якой бяды.

Дэкрэты як у нас, часамі, разбіраюць?
Не разбярुцца, зловяць — чык,
Тады й даводзь, што ты не бык.

1928

Жаба ў каляіне

Пагода — проста нібы дым,
У вёсцы рух, у вёсцы ўздам:
Упарта кліча сенажаць.
І ні старым, ні маладым
Тут некалі ляжаць.
Грабель мільганнем, звонам кос
Трымцяць лілёвыя прасторы,
І вось, нібы ў зялёным моры,
Плыве бухматы воз.
Далонню ўцёршы потны лоб,
Як паміж рыфаў, паміж коп
Лахматы капітан яго вядзе.
Ён важнасць твару надае
І, каб не стала, загадзе
Сваёй адзінай «конскай сіле»,
Якая й так напружвае ўсё жылле,
Ён пугай пары паддае.
Яно хоць «сілы» троха й шкода,
Ды некалі — стаіць пагода,
Аж смагне, ныючы, асірацелы куст.
А Жабе гэта не пад густ;
І сонца горш цяпер пячэ,
Скарэй і бусел напаткае,
І як яна тут ні ўцякае,
Як ні скача,
У цень нікуды не ўцячэ.
Ад крыўды Жаба ледзь не плача.
А ўсё двухногі гэты госць
З сваім вялізным возам!
Апанавала Жабу злосць,
І падказаў ёй жабін розум:
«Ага, ну-ну!
Ты пажыві яшчэ хвіліну,—

Вось толькі сяду ў каляіну,
Плячом пад кола таркану
І к чорту воз перавярну.
Тады — капут, і ты мяне не зловіш,
Бо галаву, напэўна, зломіш».
І — скок Жабоцька смела
Ды ў каляіну села.
Тут колам — хрась!..
І кроў і гразь...
Пад кола, жаба, не падлазь.

Ці не такі ж і кожнай жабы лёс,
Што пнецца на хаду кульнуць савецкі воз?

1927

ЗУБЫ

У Мамы зубы забалелі.

(Каб вы такой прыемнасці не мелі.)

За сківіцу ўхапіўшыся рукою,

Не знойдзе месца сабе Маці

Ні на дварэ, ні ў хаце

І енчыць, ходзячы з пакою да пакою.

Шчака ўзнялася, як гара,

Аж проста зайздасць бярэ Волю.

І вось, скрывіўшыся, надзьмуўшы губкі,

Яна таксама енчыць «з болю»:

— Ой, мама, боля зубкі!

(А Волі — года паўтара.)

Калі плаксівага я стрэну юнака-паэта,
Дык мне заўсёды сцэнка гэта
На памяць просіцца сама —
Паэт нагадвае мне Волю:
Ён стогне ад зубнога болю,
А зубак то ў яго няма.
Эх, дзівакі! Хай той ад болю вые,
Ў каго ёсць карані гнілыя.

1927

КОРМНЫ І НАДВОРНЫ

Аб іх скажу я, што магу...
Ў адным хляве і берлагу
І нават ад адной свінні
Радзіліся яны —
Адзін Руды, другі Падласы.
Пассаць абодва былі ласы,
І дружна так яны спачатку
Клалі матку,
Уплёўшыся за цыцкі ўдвох,
А тая ляжа — рох ды рох.
Пасля, сумуючы па цыццы,
Ў адным капаліся карытцы
І разам елі ды пілі —

Ну, аднакашнікі былі,
Хоць бульбяную елі кашу.
Пасля ганялі іх на пашу;
Як уцячы ж рабілі спробу,
Пастух абодвух пугай сцёбаў.
Так цэла лета. Але ўвосень
Канец настаў такіх адносін —
Ім разлучыцца давялося.
— Трэ да ладу прывесці свінні,—
Сказаў раз муж да гаспадыні,—
Карміць пара, але якога?
— Ды ўжо ж няйначай, як Рудога:
Рахманы ён і не маркотны
І да яды нек больш ахвотны...
Заперлі Рудага ў хляўчук.
Аднак жа я сказаць хачу,
Хоць пад сакрэтам, вам аб гэтым,
Што неахайны той хляўчук
Рудому здаўся кабінетам.
Руды ў пяшчоце дый у ласцы:
Штодзень тры разы бульбы ў ражцы
Даюць яму, ды шчэ й з мукою —
Пайшло свінчо зусім рукою:
Руды наш стаў дабёр і гладак,
Аж чуць цягае ўжо азадак,

Не верыцца, што ёсць і косці,
І закруціўся зграбна хвосцік.
Зажыў Руды. Але з Падласым
Зусім не тое гэтым часам:
Наш гаспадар яго акінуў —
Падласы еў адну мякіну,
Тарчком на ім расло шчацінне,
І спачувалі яму свінні,
А ён сланяўся й скрыгаў горна,
Што лёс зрабіў яго надворным...
Раз нешта здарылася цётцы
К Рудому не ўшчыніць варотцы.
Убачыў гэту рэч Падласы
І, каб не траціць марна часу,
Рашыў зайсці к Рудому ў госці
(Ён ведаў, што Руды не посціць):
— Ругу! ругу! — дзень добры, братка!
Які ты зграбны стаў ды гладкі!..
Што ж не вітаеш ты мяне?
— А ты што прэшся ў кабінет,
Свіное рыла, без дакладу? —
Сказаў Руды і адварнуўся задам.

Нямала ёсць яшчэ брыды,
Як той Руды,

Што так вітаюцца з «надворным»

Задам кормным.

1925

ЛІСЛІВАЕ ЦЯЛЯ

«Ліслівае цяля дзве маткі ссе».

Вы гэту прыказку напэўна чулі ўсе.

Але на практыцы выходзіць,

Што і цялятам часта шкодзіць

Залішне многа малака.

У дзядзькі аднаго, вяскоўца-кулака,

Было штук пяць кароў.

А кожны ж ведае, здароў,

Які ў кароў вясковых абавязак:

Трасянку есці ў дзень тры разы,

Настойваць гной, вадзіць цялят

Ды малака даваць патроху.

Такія ж абавязкі акурат

У кулака Цімоха

Спаўнялі гэтыя сумленна,

І скора нек пасля каляд

З іх дзве ўжо прывялі цялят.

Ды толькі для Цімоха тое дрэнна,
Што у Гнядой — бычок і у Рабой — бычок
(Яны былі супроць дачок),
А гаспадар хацеў цялушку гадаваць,
Бычкоў рашыў ён прадаваць.

Вось аднае нядзелі
І зараўла Гняда:
Ёй не на ўме яда,
Ёй не на ўме вада.
Аднак жа на пратэст не паглядзелі:
Бязлітасны мяснік панёс
Яе Пярэстага на воз.

Між тым Рабая
Аб гэтым нават і не дбае:
Пры ёй рыжман яе малакасос.
Але й яе спаткаў не лепшы лёс.

У пераплёце загародкі
Жардзін са дзве было кароткіх,
І вось у дзірку ля сцяны
Пралез Бычок-дурніца
Ды да Гнядой пачаў маніцца.

Нюхнуліся яны,
І пачаліся ў іх цялячыя пяшчоты.
Бычок з вялікаю ахвотай,
Падлезшы да Гнядой пад вымя,
Губамі мяккімі, вільготнымі сваімі
Пачаў там так прыемна казытаць,
Так міла хвосцікам матаць,
Як быццам гэта той, Пярэсты,
І аддала яна ўсё малако, дарэшты.

Назаўтра бедаваў Цімох,
Што Рыжы здох.

Тут аднаго хачу, нарэшце, я:
Над байкаю мая каб не прапала праца,—
Хай помніць кожнае ліслівае цяля,
Што можна ссаць, ды можна й абассацца.

1928

МАНДАТ

Аслу раз выдалі мандат, —
Няйначай, памылкова.
(Такія і ў людзей памылкі — не наўда,

Але аб іх пасля размова).

Ад шчасця гэтага ў Асла

Аж галава кругом пайшла,

І вылецеў з яе апошні розум —

Як п'яны стаў Асёл, хоць быў цвярозым:

Такога ўраз задаў разумнік тону,

Такога шуму нарабіў, такога звону,

Што не спрачаліся жывёлы ані крышку

І палічылі ўсе Асла за шышку.

— Ну й розум! Вось дык галава! —

Не раз гучалі хвалы словы.

Другі дык ледзь не цалаваў

Капыцікі асловы.

А «галава» з мандатам у паўметра

Стаіць над яслямі ў хляве:

Ніводнай думкі ў галаве —

Жуе сабе авёс, псуе сабе паветра.

Пры гэтым бедныя жывёлы

І чхнуць баяцца без дазволу.

Адзін вось толькі Лыска,

Калі Асла пабачыць блізка,

Заўсёды брэша: «Гаў-гуў-гуў!
Цярпець я дурня не магу!»
Ды Лыска той сядзеў на ланцугу.

Бывае іншы раз і з нашым братам,
Што галаву заменяюць мандатам,
Ды мы справаджваем такіх аслоў
Без лішніх слоў.

1925

МАЧАХА

Здароў і дуж быў селянін Антось,
І рукі залатыя ў дзядзі,
І нават галава нішто,
Ды толькі лёс яго не гладзіў:
Дзве жонкі ўжо ляглі ў магілу,
А пасля іх дзяцей — як бобу,
І самых гэтакіх бубноў,
Што аднаму дагледзець не пад сілу.

Ну, што рабіць? Ён ажаніўся зноў
І ўзяў, браткі мае, аздобу:
Ні з твару цётка, ні з грудзей,
І ўсё не так, як у людзей,
Не надта вабіць і Антося,

Ды што ж, калі ўжо так прыйшлося...

Жыве Антось — бяда, дый годзе,

І не відаць канца бядзе:

Хоць жонка хараством — як пудзіла ў гародзе,

А што ні год малое прывядзе.

І пачалося тут сіротам пекла:

Не раз іх «мама» тая пугай секла.

Сваіх заўсёды вунь як песціць,

А тым шкадуе, бедным, есці;

Таго штурхне, таго рване за вушы,

Усіх без меры працай душыць.

Адзенне ж тое — лахманы!

Нікому й не паскардзяцца яны,

Бо і за скаргу гэтаксама

Не гладзіць іх ліхая «мама».

А языком яна перад людзьмі —

Не трэба й роднай лепшай мамы,

Хоць ты вось так яе вазьмі

Ды прылажы да раны:

— Я за сірот, здаецца б, аддала душу,—

Чуць на руках іх не нашу,—

Так распінаецца кабеціна ў мане,

Што ні канца, ні краю:

— Хаця б яны глядзелі так мяне,

Як буду я старая.

Яны ў мяне не пасынкі, не падчарыцы — госці.

А што ў іх толькі скура й косці,

Дык гэта ўжо завод такі,

Такія ж іх былі і мацяркі.

Ох, мачахі! І добрыя ж усе яны без меры,

Ды толькі чорт ім верыў.

Ёсць у мяне адзін знаёмы «заг», —

Два скачуць у яго, а іншыя ў слязах.

Аднак я думаю, што хутка дзеткі самі

Прапішуць і жыццү такой вось «маме».

1926

МУРАШКА І ЖУК

Раз летнім днём цераз дарогу

Мурашка прuccік валакла

Ды прыпынілася была,

Чакаючы сяброўку на падмогу.

І гэтым часам

Пачуўся нейкі гук,

Як бы спяваў хто басам,
А з гукам сеў паблізу Жук.
Глядзіць Мурашка палахліва:
Што за дзіва!
Такі бліскучы ягамосць —
Наставіў вусы ці то рогі,
Ідзе паважна ўдоўж дарогі,
Пагардліва наўкола пазірае,
Адзенне тое лакам ззяе —
Ці не замежны госць?

— Ну што, малеча, цяжка
— Цягнуць такое на гарбе?—
— Прамовіў Жук, заўважыўшы Мурашку.
— А мы працуем на сябе.
— Ды чуў... Пра гэта ўсюды трубяць.
— Павага, слава, чэсць!
— Хто не працуе, той не есць.
— Давай, давай! Работа дурняў любіць.
— Без працы хіба можна жыць?
— Працуй. А мне на ліха праца?
— І без яе як мае быць
Магу я смачна есці, піць,
Па модзе апранацца,
А слава... Што мне слава!

— Ці-ка-ва.

— Калі цікава, дык хадзем,

Я пакажу ахвотна,

Дзе я живу і што я ем,

Якім я водарам дышу,

Як час праводжу бесклапотна

І на гарбе цяжару не нашу.

І ты жыццё мо перайначыш,

Як гэта ўсё пабачыш.

Да мэты прасцяком

Паўзе Мурашка за Жуком:

Хоць вокам глянуць на той рай —

На Жукавы палацы.

Мо праўда ёсць на свеце край,

Дзе можна жыць без працы.

Жук важна крочыць перадом,

За ім Мурашка сціпла.

Жук ганарліва: — Вось мой дом!

І тут... Мурашка ўліпла,

Такі ж не мелюць языком,

А праўду кажуць людзі:

Як папаўзеш ты за Жуком,

Дык апынешся ў брудзе.

1964

ПАЖАР

Нядрэнныя Брандмайстар вочы мае:

Надоечы здалёк

Убачыў ён дымок,

А дыму ж без агню, напэўна, не бывае.

— Пажар! Пажар! — сігнал трывожны.—

Гарыць! Скарэй! Гарыць!

І жвава рухаецца кожны

З трывогай на твары.

Гатова ўсё праз дзве хвіліны:

Вяроўкі, бусакі, драбіны...

Вось вынырнуў з агульнай кучы

Начальніка шалом бліскучы.

— За мной! Галопам — маррш! —

Скамандаваў Брандмайстар наш.

Абоз імчыцца па завулку,

Грыміць, і трубіць, і звініць.

Там дышлем цюкнулі бабульку,

Там зад адціснулі свінні.

Наперадзе насос, за ім жа бочкі тураць.

Прыджгалі: — Стой! — Нарыхтаваўшы кішку,

Пажарнікі збянтэжыліся крышку:

— А дзе ж пажар? То ж дзядзька люльку курыць.

— Табака добрая, чаму не пакурыць?

Аднак было б там лаянкі багата,

Ды толькі зноў — «Пажар! Гарыць!»

.....

На гэты раз Брандмайстарава хата.

Ён, кажуць, праз дурную спешку

Закінуў сам у стружкі галавешку.

Быў крытык мой адзін заўзятый,

І ён цяпер сядзіць без хаты.

1929

ПЛЫВЕЦ-ТЭАРЭТЫК

Ён быў выдатны тэарэтык —

Па спорту воднаму мастак,

І што няправільна, не гэтак,

А трэба правільна вось так,

Заўсёды хораша тлумачыў

Аматарам-плыўцам.

Але як плавае ён сам,

Таго ніхто не бачыў.

Вось раз на ранішняй зарадцы

У хвалях быстрае ракі

Трэнiравалiся спартсмены-юнакi,
А ён стаяў на кладцы;
Iх недахопы падмячаў,
Як лепей плаваць, навучаў,
Што значыць кроль, што значыць брас,
Калi гаворка йдзе пра найвышэйшы клас,
Як авалодаць батэрфляем,
Якому мы увагi не ўдзяляем;
Тлумачыў хлопцам без канца,
Як правiльна даваць нырца,
Каб у глыбiнях апынуцца,
I як з глыбiнь назад вярнуцца.

Так доўга б ён чытаў яшчэ натацыi
З уласнай дысертацыi,
Ды, як на злосць, пачаў з iм нехта спрэчку.
Наш майстар так расхваляваўся,
Спрачаючыся з юнакамі,
I так размахваць стаў рукамі,
Што аж на кладцы не ўтрымаўся
I... шабултых у рэчку.

— Ну, ён цяпер пакажа клас! —

Сказалi хлопцы ўраз...

Ды што за чорт! Чакаюць... Ждуць...

Яго няма, а бурбалкі ідуць.

Усплыў. Зяхнуў,

Рукой махнуў,

Як быццам развітаўся,

І зноў на дно падаўся.

Тут неярэліўкі, і хлопцы праз хвіліну

Цягнулі майстра за чупрыну.

А не было б тае бяды,

Каб плаваць ён вучыў паводдаль ад вады.

1965

ВАРАНЫ

Ў адной камуне ці арцелі,

Дзе трактара яшчэ не мелі,

Каб узараць-засеяць гоні,

Было штук дваццаць коней —

Натуры рознай усе чыста:

Адзін — гуляка, той — гультай, а гэты — наравісты.

Вось толькі быў там Вараны,

Па думцы іншых — «конь дурны»,

Па-мойму ж проста — конь сумленны:

Ён прыказку «Узяўся ты за гуж,

Дык не кажы — не дуж»
Заўсёды памятаў нядрэнна
І прытварацца не хацеў.

А дужы быў які! Аб Варанога сіле
Легенды цэлыя хадзілі.
Затое цэлы дзень ён быў у хамуце.
Як толькі бедны Вараны
Адчэпіцца ад бараны,
Дык тут жа ў плуг яго ці ў воз,
І не на ўме яму ні сена, ні авёс.

Ён за гадоў так восем, штосьці,
Зрабіўся — скура толькі й косці,
Аж рэбры лёсткамі тарчаць.
Другі ж, гуляючы, балуецца аўсом,
Дык у яго і шыя калясом,
І спіна круглая, і на крыжы раўчак.

Не могучы жыцця такога знесці,
Давай прасіцца Вараны нарэшце:
«Не трэба, — кажа, — мне аўса, я буду рад і сену,
А толькі дайце змену
Ці невялічкую якую перадышку,
Ну, хоць накрышку,

Хоць на дзянёк, хоць на другі,
Прашу я вашай ласкі».

Яму адказваюць: «Таварыш дарагі!
Вы забываеце пра вашы абавязкі:
Чамусьці раптам на карысць арцелі
Вы працаваць не захацелі.
Збыліся, таварыш, дысцыпліну...»

І зноў тут Вараны папружыў спіну,
І зноў штодзень яму
Без жалю плечы трэ хамут
(Бо не ў зямлю ж жывому лезці).
Але ён доўга не пажыў:
Не выцерпеў нарэшце
І... капытамі палажыў.

Тады, сабраўшыся ўсе чыста,
Так хораша, так урачыста
Таварышы каняку пахавалі,
Прамовамі, вянкамі
І нават музыкай, здаецца, ўшанавалі.
Але, гаворачы між намі,
Карысці з гэтага для Варанога
Было не надта многа:

Калі ўжо шанаваць, дык трэ было жывога.

1926

ВОЛ І АВАДЗЕНЬ

Гарачым летнім днём

Вол з ворыва вяртаўся.

Напрацаваўся, аж хістаўся.

За ім жа куча аваднёў

Ляцела роем.

Вядома тут, з якім настроем

Ісці мог Вол:

Глядзеў сярдзіта навакол,

Махаў хвастом, круціў рагамі

І біў па чэраве нагамі.

— А, сябар!.. Добры дзень! —

Сказаў лісліва Авадзень,

Усеўшыся Валу на спіну:

— Як я цябе люблю! Які ты мілы!

Цябе я, сябар, да магілы

Ніколі не пакіну.

Я ўсюды за цябе пайду —

Ў агонь, і ў нетру, і ў ваду.

Цяпер жа вось да стойла давяду.

Але чаму такі ты злосны?

— Адстань, пракляты крывапівец!

І без цябе мне млосна,

Цябе ж я ведаю, паршывец! —

Сказаў сярдзіта Вол ў адказ.

Патом

Хвастом

Па спіне — раз! —

Зваліўся той, як сноп, далоў...

Нямала ёсць павадыроў,

Якія любяць люд працоўны

За тое толькі, бозумоўна,

Што любяць яго кроў.

Прамоў тых здрадніцкі-ўрачыстых

Даволі чулі мы і ад фашыстаў.

Але яны даждуцца дня —

Змахнуць і іх, як Авадня.

1923

Давялося Свінні на неба глядзець...

Жыла-была адна Свіння.

Паслушная сваёй прыродзе,

Яна ў гнаі капалася штодня
Ды рылася ў гародзе.
Часамі нават на лугу альбо на полі
Бываць прыходзілася ёй,
Але што ў небе ёсць, над галавой,
Свіння не бачыла ніколі.

Яна хоць чула нейкія гаворкі
Пра сонца, месяц і пра зоркі,
Ды гэта ўсё нічога ёй не гаварыла.
З-пад лапушных сваіх вушэй
Яна і глянуць не магла вышэй
Свайго свінога рыла.

Аж неяк раз Свіння хацела ўлезці
У моркаву суседскую ў гарод,
Узбілася дубка на плот
Пярэднімі нагамі ды грудзьмі
І... неба ўбачыла як мае быць, нарэшце.

— Дык вось яно, хвалёнае людзьмі! —
Захрукала расчаравана. —
Ні лужыны, ні яміны, ні калдабана,
Ніводнай нават кучы гною!

А выхваляюць жа — прастор ды прыгажосць!

Аж проста разбірае злосць,

Што кормяць нас такой маною!

Ну, шырыня, раўніна, гладзь...

Ну дык і што ж? За што іх выхваляць?

Якая мне карысць ад гэтай сіні?

Што неба роўнае — няма чаго дзівіцца:

Каб там было чым пажывіцца,

Яго б даўно парылі свінні.

А сонца ж вунь! Пра хараство яго

Нямала людзі языкамі клепоць,

А тут і хараства ўсяго,

Што вочы толькі слепіць.

Ну вось, пабачыла... Цяпер я з небам квіта.

Няхай туды імкнуцца праз вякі

Энтузіясты-дзівакі,

А мне мілей маё карыта.

1938

Дзіця, Вожык і Змяя

Выходным днём у саснячку

Жанчына з дзіцянем гуляла,

Лягла пад сонца, задрамала,

А небяспека напаткала

Яе маленькую дачку.

З узгорка ўніз вядзе сцяжынка, —

Ідзе па ёй мая Дзяўчынка

Ды ловіць матылькі.

А гэтым часам пры сасонцы

Гадзюка грэецца на сонцы,—

Блішчыць на ёй узор лускі.

Дзяўчынка рада: «Цаца! Цаца!»

І хоча ўжо рукой хапіць,

А «цаца» пачала звівацца,

Лісліва, ціхенька сіпіць:

— Хачу, дзіця, з табой пасябравацца:

Цябе я ласкава, пяшчотна абаяю,

Пазнаеш ты любоў маю.

Аж раптам тут ля самых ножак

Зафыркаў злосна Вожык

І кінуўся адважна на Змяю.

Змяя ўзвілася бліскавіцай,

Зубамі хоча ўпіцца,

Мільгае промнямі лускі,

А ён, узброены ігліцай,

Зубоў змяіных не баіцца

І рве Гадзюку на кускі.

Дзяўчынка сціснула ад гневу кулачкі,

Крычыць на Вожыка:

— Пачвара, недарэка!

Ты цацу сапсаваў маю!

За гэта я цябе наб'ю. Ты — бека!

— Дзіця, — адказвае ёй Вожык, —

Хоць бека я, калючы, непрыгожы,

Але ж я знішчыў смерць тваю.

Як падрасцеш, ацэніш ты паслугу

І мне падзякуеш, як другу.

Дзіця дзіцём — і розум у яго такі.

Я не дзяцей тут меў на мэце,

А ёсць яшчэ дарослыя дзядзькі

На свеце,

Што і змяю гатовы прытуліць,

Якая іх умее пахваліць.

Такім мілей ліслівы гад паўзучы,

Чым верны друг, хоць і калючы.

1950

Еш, дурань, бо то з макам

Была ў мяне калісьці цётка —

Ну й добрая ж (хай лёгка ёй ікнецца)!

У душу гатова ўлезці, здэцца:

Вось так і кльпае, як тая кураводка,—

Схаваць гатова пад крыло.

Даўно ўжо гэта ўсё было,

І цётку помню мала я,

Але што цётухна Магрэта

Была ў нас гаспадыня «ўдалая»,

Дык добра помню гэта.

Калі ў яе часамі страва

Выходзіла няўдала,

Тады заўсёды яна справу

Акрасай папраўляла.

Пры гэтым гутаркі было там больш, як смаку:

Насыпле канпель ці маку,—

Якая, чорта, там яда!..

Бывала (веры ці дасце?),

Ясі, а ў роце аж расце,
Але ясі патом: адмовішся — бяда!

Калі яна заўважвала, бывала,
Што ем я не са смакам,
Абавязкова трактавала:
— Еш, дурань, бо то з макам!

Забыцца мне пра цётхну пара,
Бо ўжо даўно яе аплакаў,
Але ў жыцці я чуў яшчэ не раз:
— Еш, дурань, бо то з макам!

1925

Заява

Другі, бывае, дабрадзей,
Пашану страціўшы ў людзей,
На тым часамі спаганяе,
Што прозвішча мяняе.

Не помню месяца і дня,
Нядаўна нек адна свіння
Свайму там старшыні ці «заву»
Так накрамзоліла заяву:

«Ад грамадзянкі вёскі Свінюхі,
Хляўцоўскае акругі,
Што перанесла здзекі пугі,
Як панаваў пастух Трахім,
Ад аблавухае свінні Каравай

Заява

Я, прылажыўшы ніжэй капіты,
Заяўляю аб тым,
Што з усёю сваёю раднёю
Не хачу болей звацца Свіннёю.
Бо „свіння“ і за лаянку часта ўжываецца,
А мне гэта не падабаецца.
Вось і прашу даць імя мне новае,
Падмацаваўшы яго пастановаю,
Каб не кожны хам
Калоў вочы нам:
І каб спагнаць заўсёды мела права я,
Калі асмеліцца абразіць хто».

І распісалася пярэднім правым капітом:
«Свіння Каравая».

А старшыня той розум меў:

— Завіся, — кажа, — ты хоць — леў,
Аднак жа, як свінню ні кліч,
Яе заўсёды выдасць лыч!

1925

Каршун і Цецярук

Не надта так даўно, не так далёка,
А ў нашай жа рэспубліцы, пад бокам,
У цёмным і густым бары
Ды жыў Каршун стары.

У мастакі Каршун палез
І стаў хваліцца на ўвесь лес,
Што ён — спявак вялікі.
— Ах, ёлкі твае палкі! —
Паміж сабою шэпчуць галкі.
— Нашто хваліць праціўны голас дзікі?
— Ён звар'яцеў пад старасць, небарак,—
Ім патурае сіваграк,
Але на вушка ўсё — баяцца ўслых:
«Няхай ты, — думаюць, — згары!»
Дый зразумела нам, бо той каршун стары
Начальствам быў у іх,
І ведалі даволі ўсе наўкола,

Што хоць паганы меў ён голас,
Ну дык затое ж кіпцюры!

Вось перад ім і сталі гнуцца ў крук,
Бо хто ж асмеліцца прэрэчыць?
Наадварот, — паслухайце, што кажа Цецярук:
— Няма на свеце прыямнейшай рэчы,
Як слухаць песні Каршуна.
Выдатных спевакоў мне чуць не першыня.
Прыходзілася чуць, напрыклад, Салаўя,—
І аб якой тут кажуць прыгажосці,
Не разумею проста я,
Хоць ты мяне зарэж,
Набраўся толькі, слухаючы, злосці:
Цырыкае, пішчыць, а што — не разбярэш,
Як і не наш ён усё роўна.

Вось Шпак
Дык трохі ўжо не так;
Зусім нішто спявае Грак,
А паважаная Варона
Мацней за іх за двух.
Але найлепш за ўсіх — шаноўны старшыня.

За што ж бы Цецярук хваліў так Каршуна?

Перш-наперш, ён быў глух,
Чаго б нікому я не зычыў,
А па-другое, Каршуну
Дык ён тут проста... ну...
Каля хваста казыча,
У Каршуна каб быць у ласцы.
Яму, напэўна, гэта ўдасца,
Бо шмат здарэнняў і падзей
Такіх я бачыў між людзей.

Кувада

Карова целіцца, а ў быка зад баліць.
Народная прыказка

Паміж балот Мазырскага Палесся,
Дзе шчэ не так даўно «лясун гайсаў па лесе»
Ды забабоны плавалі на чоўне,
Дзе звычайў дагістарычных схоўня
Была аж да часоў савецкае улады,—
Там знойдзен выпадак кувады.

Расказваюць пра гэта нашы кразнаўцы:
Бывала там, калі раджаць Жанчыне давядзецца,
Дык Чалавек яе кладзецца

Таксама з ёй на лаўцы.
Ён хоча працу падзяліць.
Ён хоча аблягчыць пакуты,
Дык і живот яго баліць,
І схваткі штомінуты.

Свой абавязак маткі ціха
Выконвае Жанчына-парадзіха,
Хоць і цярпіць вялізарныя мукі,
А ён, «няшчасны», ломіць рукі.
Калі глядзець — сапраўды Дзядзьку крута:
То скурчыцца, то выцягнецца прутам
Ды пачынае лбом аб сцену біцца.
Крычыць: — Бабулечка, — живот!
Зязюлька, — паясніца!
Аж з твару зменіцца і з голасу спадзе,
Пакуль малое Жонка прывядзе.

Вось так жа памагаюць часам
Куваднікі працоўным масам:
Пакуль працоўныя сацыялізм будуюць,
Яны ўсё ныюць, хныкаюць, бядуюць.
Такому б я сказаў: — Слюнцый, не скавычы!
Не можаш памагчы,
Дык лепей памаўчы!

Лётчык і Блыха

Збіраўся Лётчык у палёт
Цяжкі і небяспечны —
Па-пад тайгой адвечнай
З Масквы аж на Далёкі Ўсход
Хацеў рэкорд выдатны ён паставіць,
Каб авіяцыю савецкую праславіць.
Вось зборы, клопаты ды вывучэнне карт:
Пракласці трасу як,
калі прызначыць старт,
На колькі ўзяць харчоў, як лепей апрануцца
(Зімовы быў сезон).
І трэба ж тут Блысе паблізу апынуцца!
Не ўспеў наш Лётчык аглянуцца,
Як — скок Блыха ў яго камбінезон!
(Блыху занёс сюды не вецер,
А нейкі пёс — бульдог ці сетэр.)
Праз пару дзён,
Уранні,
На світанні,
Пад воплескі ды пажаданні
Узняўся ў неба наш Пілот
З цяжкім, адказным грузам,

І вестку радыё панесла над Саюзам:

Герой адправіўся ў палёт!

Ляціць герой, а на працягу трасы

З ім думкамі заводы і калгасы:

Якая тоўшча хмар і сіла тых вятроў?

І сам ён ці здароў?

Мо пагражае хлопцу небяспека?

(Нам дораг лёс такога чалавека.)

А што ж рабіла там Блыха?

З героем і яна ляцела,

Ды толькі знаць аб гэтым не хацела.

Блысе палёт той — чапуха.

Ёй выбрацца хутчэй бы з кажуха,

Дарвацца да жывога цела.

З трывогаю заўважвае Пілот

На крылах лёд, —

Напружвае ўсе сілы ля штурвала,

Блысе ж і гора мала:

Яна ўжо за кашуляй, на спіне

То тут, то там, нібы жыгала,

Балюча тне.

Ах ты, плюгавае стварэнне!

Ды некалі Блыху ганяць:

Хутчэй бы самалёт узняць,

Пазбавіцца абледзянення.

Вышэй! Яшчэ вышэй!

Няма ў Пілота іншай мары,

Як вырвацца з праклятай хмары.

Вышэй! А кроў і з носа, і з вушэй,

І цела ўсё нібыта

Якімсьці волавам наліта,—

Патрэбен кісларод.

Прыкрыўшы маскай смаглы рот,

Герой працягвае палёт

І прабіваецца да сонца.

А дзесьці ўнізе там хвалюецца народ,

Узбуджаны бясконца:

Прыйшлі героя прывітаць,

Ды нешта доўга не відаць...

Ура! Ляціць! Абдымкі, музыка, прамовы,

Гарачыя, ад сэрца, словы,—

Народ героем горд:

Адолеўшы і ост, і норд,

Наперакор марозу, ветру,

Пакрыўшы тысячы суровых кіламетраў,

Паставіў новы ён рэкорд,

— Што, што? Мне гэта слухаць дзіўна! —

Затрапяталася Блыха. —

Які рэкорд? Вар'яты! Ха-ха-ха!

Я ж суткі цэлыя была з ім неадрыўна

На той жа ўсё спіне,
Дык пра палёт ляпей вядома мне:
Я, праўда, насмакталася ў ахвоту,
Але ж не бачыла ніякага палёту.
Дык што ж іх гэтак узняло?
Дзе гонару таго крыніцы?
Ўсяго ж маршруту ў нас было —
Ад каўняра да паясніцы.
Сям-там у нас такія блохі ёсць,
Што нашых поспехаў стараюцца не бачыць
І ўсё навыварат тлумачаць.
Такі мне ў крытыцы сустрэўся ягамосць.
Няздольны ахапіць савецкіх спраў вышыні,
Ён мераў нас на свой аршын блышыны.
Кузурак гэтых подленькая злосць,
Агідны іх смяшок слінявы Не апаганяць нашай славы,
Не зменшаць нашых перамог,
Ды ўсё ж ляпей пазбавіцца ад блох.

Мода

Якімсьці чынам, невядома,
З вар'яцкага шпіталя ці то дома
Ды збегла раз няшчасная кабета,
Якая з малых год
Была паклонніцаю мод
І розум страціла праз гэта.
Было, між іншым, лета.
Яна тут зараз цераз плот
І скокнула ў гарод
Ды, завязаўшы нек па-свойму хустку,
Давай тут прыбіраць старанна галаву:
Лісцё ўтыкае морквы і капусту,
І кроп, і іншую траву.
Пасля па вуліцы прайшла, як быццам каралева,
Хоць грудзі голыя і цела ўсё свіціцца,
Аж сэрца, гледзячы, сціскаецца ад жалю.
Аднак жа паабапал — справа, злева —
За ёю бегла разявак мо з трыццаць,
Галёкалі, іржалі.
І нават нейкія два франты,
Згубіўшы свой «шляхетны» сорам,
Таксама любаваліся уборам,
Хвалілі, што «пікантны».
А колькі модніцам-кабетам

Іх пахвала абыдзеца і грошай і турбот,
Няшчасныя не думалі аб гэтым.
Назаўтра ўжо ва ўсіх паклонніц мод,
Якія пераймаць заўсёды рады,
Дык не адзін заўважан быў распорак,
А ззаду й спераду — па сорах.
На галаве ж у іх не грады
І нават не гарод,
А проста — цэлае шматполле:
Бульбянік тут развесіў голле,
Там далей — іншы караньплод;
На самай макаўцы ячмень
Пад вецяркою сабе шумеў,
А далей сырадэля
Так міла белым тварыкам глядзела,
І роем навакол гулі
Двухногія чмялі.

Якія ж выведу я тут маралі?
Каб на галовах не аралі,
Заводзячы севазварот шматпольны?
Ды не, браткі, зусім
Я клапачуся не аб гэтым,
І байку прысвячаю ўсім,
Хто слепа модзе пакланіцца здольны:

Дзяўчатам ды кабетам,
А больш за ўсіх дык маладым паэтам.

1926

Мядзведзі

Паслухай вось, суседзе,
Што бацька мой расказваў мне.
Калісьці ў нашай старане
Вялося шмат мядзведзяў.
Цяпер-то рэдка тут яны,—
Згубілі войны ды аблавы,—
Тады ж па вёсках цыганы
Вадзілі іх дзеля забавы.
«Міхалка, дагары ляжы!
Міхалка, паскачы нам Юрку!
Міхалка, зараз пакажы,
Як баба крэхча на прымурку!»
Мядзведзь пакажа. Чаму не — уга!
Без меры жвавых наш Міхалка,
Бо ў носе кольца ланцуга,
А ў цыгана ж якая палка!
«Міхалка, казака танцуй!»
Панёс Міхась (бо давядзецца рэбрам).
Сапе Мядзведзь, звініць ланцуг,

Цыган паважна звоніць срэбрам.

Міхалка скача — пот ліе,

А Цыгану даход дае.

Хто тут — Мядзведзь, а хто — Цыган,

Што заграбае чыстаган,

Не цяжка дагадацца:

Вы гляньце цераз акіян —

На іх «свабоднае» мастацтва.

1927

Памагаты

Жыў на вёсцы Бацька й Сын,—

Ім жа трэба есці.

Раз хацелі везці ў млын,

Дык на чым жа везці?

Бедняку не першыня

Гэтакія рэчы:

Як няма свайго каня,

То бяры на плечы.

Дык і ім не навіна

Разгадаць загадку:

Недалёка ад млына,

Можна цераз кладку.

Мех на плечы ўзяў Юнак,
Што ты ні кажы там:
Сіла сілаю, аднак...
Мех вялікі з жытам.
Да мяшкоў ён, праўда, спец —
Добра ўсё спачатку,
Але вось ужо Хлапец
Узышоў на кладку.
Памаленьку туп ды туп
Па жардзіне гнуткай,
А ўжо Бацька тут як тут
З дапамогай хуткай.
Толькі зменіць Сын нагу,
Кладка так і дыша...
«Я ж яму тут памагу,
Каб чаго не выйшла».
Хлопца трошкі мех хістаў —
Хоць бы даў ён рады!
Вось наш Бацька тут і стаў
Падаваць парады:
— Эх, нясе... курам на смех,
А сабе на шкоду.
Ды папраў ты трохі мех,
Бо зляціць у воду!
Зноў зваліў на правы бок.

Ну, прапала праца!
Ох, як бачу, галубок,
Будзеш ты купацца.
Хоць страляй яму ты ў лоб,
Так як тое дрэва.
Ці ты чуеш, асталоп?!
Пасунь мех улева!
Кудзе! Будзе! Стой! Назад!
Вось наўчы уроду!
Ўправа! Ўлева! Ах ты, гад!..
Шабулдых у воду.
З Сына мокрага цячэ,
Мех зусім заліўся,
Ну, а Бацька тут яшчэ
Горай наваліўся:
— Я ж казаў табе даўно:
«Паляціш, зараза».
Мех, Сыноч, пайшоў на дно,
Хоць бы й ты з ім разам.
Так (няхай ён затане!)
«Памагаты» нейкі
Ледзь надоечы й з мяне
Не зрабіў калекі.

Напісаў... Дрыжу як ліст...

Стаў мне свет нямілы:

«Вось дзе, — скажуць, — ухіліст!

Зразу — два ухілы».

Скажуць, гну я не туды,

Супраць кіраўніцтва.

Чым давесці мне тады?

Як абараніцца?

Памагатым у адказ

Я сказаў бы: «Братцы!

Пацярпіце на той час,

Як я йду па кладцы!»

1932